

Deelproces 6 Werken met derden

Inhoud

Deelproces 6 Werken met derden	1
Intro	1
6.1 Werken met derden	2
6.1.1 Werken met derden - Elektrotechnische werkzaamheden.....	2
6.1.2 Schriftelijke aanwijzing.....	4
6.1.3 Registratie aanwijzingen.....	4
6.1.4 Intrekken toestemming uitvoering werkzaamheden.	4
6.1.5 Schakelbevoegdheid	5
6.1.6 Schakelbrief.....	6
6.1.7 NEN1010-6 rapportage.....	6
6.2 Werken met derden – Niet Elektrotechnische werkzaamheden.	6
6.3 Richtlijnen	6
6.4 Werkvergunning.....	7

Intro

Binnen het hoogheemraadschap van Rijnland wordt voor diverse werkzaamheden regelmatig een beroep gedaan op externe partijen, zoals aannemers en vergelijkbare dienstverleners. Voor de samenwerking met derden heeft Rijnland beleidsmaatregelen vastgesteld; de algemene uitgangspunten zijn opgenomen in het Arbo Kompas.

Zie: [Arbo Kompas mei 2025](#) (Bijlage)

Met betrekking tot de elektrische bedrijfsvoering is door de Installatieverantwoordelijke aanvullend beleid geformuleerd voor het werken met en door derden. Dit beleid wordt nader uiteengezet in dit document.

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	1 van 7	

6.1 Werken met derden

6.1.1 Werken met derden - Elektrotechnische werkzaamheden

Rijnland voldoet als werkgever aan de Arbowet. Voor het veilig uitvoeren van werkzaamheden aan, met of nabij elektrische installaties en arbeidsmiddelen wordt de NEN3140 norm toegepast. De NEN3140 stelt eisen voor een veilige bedrijfsvoering van elektrische installaties en elektrische arbeidsmiddelen.

Bedrijfsvoering van elektrische installaties en arbeidsmiddelen betreft het gebruik, onderhoud, inspectie, beheer en werken aan of nabij deze installaties. Beheer omvat organisatie en activiteiten van zowel elektrotechnische als niet-elektrotechnische aard.

NB. Het hanteren van de NEN3140 is geen wettelijke verplichting; werkgevers mogen eigen regels vaststellen om veiligheid te waarborgen. De bepalingen uit de NEN3140 zijn algemeen geaccepteerd binnen de elektrotechnische sector en worden door de arbeidsinspectie bij incidenten als minimale referentie gehanteerd. Rijnland heeft daarom gekozen voor toepassing van de NEN3140 ter borging van elektrische veiligheid.

Bij uit te voeren werkzaamheden schrijft Rijnland het gebruik van de NEN3140 voor, wat inhoudt dat contractanten deze norm ook volgen. De installatieverantwoordelijke van Rijnland draagt volgens de NEN3140 verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering.

Artikel 3.5 lid 1 van het Arbeidsomstandighedenbesluit vereist dat werknemers die elektrotechnische werkzaamheden of gevaarlijke bedieningshandelingen uitvoeren, hiervoor bevoegd moeten zijn.

De personele eisen voor werkzaamheden aan elektrische installaties zijn opgenomen in artikel 4.2 van de NEN3140+A3:2019. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een overeenkomst, zoals aanneming of uitbesteding, ligt de verantwoordelijkheid bij de aannemende partij (NEN3140+A3:2019 art.4.2.102).

Er zijn verschillende mogelijkheden voor overdracht, waarbij de gekozen variant voorziet in de overdracht van verantwoordelijkheid op basis van de betreffende overeenkomst. Deze overdracht geldt, tenzij deze expliciet schriftelijk is uitgesloten.

De in dit beleidsdocument beschreven overdrachtopties worden vastgelegd in de overeenkomst of het contract die tussen Rijnland en de betreffende aannemer of uitbesteder wordt gesloten, waarbij de gekozen optie bindend is.

Voor de schriftelijke vastlegging van deze overdracht dient een 'conformiteitsverklaring derden' betreffende correcte toepassing van NEN 3140 ondertekend te worden.

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	2 van 7	

Overdracht

Er zijn drie opties voor overdracht:

1. Dat bij werkzaamheden aan elektrische installaties of elektrische arbeidsmiddelen welke onder verantwoording vallen van het hoogheemraadschap van Rijnland de installatieverantwoordelijkheid zoals beschreven in de actuele NEN3140 overgenomen wordt door de organisatie die de aanneming of uitbesteding op basis van de overeenkomst verricht.

Zie: [ZVEB Deelproces 6 Bijlage 6.2.1 conformiteitsverklaring Overdracht IV.docx](#)

2. Dat bij werkzaamheden aan elektrische installaties of elektrische arbeidsmiddelen welke onder verantwoording vallen van het hoogheemraadschap van Rijnland alleen de werkverantwoordelijkheid zoals beschreven in de actuele NEN3140 overgenomen wordt door de organisatie die de aanneming of uitbesteding op basis van de overeenkomst verricht.

Zie: [ZVEB Deelproces 6 Bijlage 6.2.2 conformiteitsverklaring Overdracht WV.docx](#)

3. Dat bij werkzaamheden aan elektrische installaties of elektrische arbeidsmiddelen die onder verantwoording vallen van het hoogheemraadschap van Rijnland het toezicht en het veilig verloop vallen onder verantwoording van een werkverantwoordelijke van Rijnland.

Zie: [ZVEB Deelproces 6 Bijlage 6.2.3 conformiteitsverklaring elektrotechnische werkzaamheden.docx](#)

Voor het overdragen van een elektrische installatie of een onderdeel daarvan gebruikt Rijnland de volgende documenten:

- De 'conformiteitsverklaring derden' die betrekking heeft op de juiste toepassing van NEN 3140 (Bijlage 6.2.1 tot en met 6.2.3).
- Een overdrachtsformulier voor de verantwoordelijkheid volgens NEN3140 (bij optie 1 en 2).

De conformiteitsverklaring derden wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ondertekend. Voor de formele overdracht van de elektrische installatie of een deel daarvan wordt het overdrachtsformulier gebruikt.

Het overdrachtsformulier installatieverantwoordelijkheid NEN3140 wordt ondertekend door zowel de installatieverantwoordelijke van Rijnland als de installatieverantwoordelijke van de organisatie die de werkzaamheden uitvoert.

Zie: [ZVEB Deelproces 6 Bijlage 6.3.1 Overdrachtsformulier installatieverantwoordelijkheid NEN3140.docx](#)

Het overdrachtsformulier werkverantwoordelijkheid NEN3140 wordt zowel door de installatieverantwoordelijke van Rijnland ondertekend, als door de werkverantwoordelijke van de organisatie die de werkzaamheden uitvoert.

Zie: [ZVEB Deelproces 6 Bijlage 6.3.2 Overdrachtsformulier werkverantwoordelijkheid NEN3140.docx](#)

Na afronding van de werkzaamheden vindt bij acceptatie door de Rijnlandse installatieverantwoordelijke van het door de contractant ondertekende Deel 2 van het desbetreffende overdrachtsformulier, de wederoverdracht van de verantwoordelijkheid plaats.

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	3 van 7	

Niveau aanwijzingsbeleid

Aanwijzen van personen ten aanzien van het elektrotechnische aanwijzingsbeleid geschiedt op één niveau, te weten:

- aanwijzen van personen werkzaam in een laagspanningsinstallatie (< 1.000 VAC of < 1.500 VDC).

Werkzaamheden in de hoogspanningsinstallatie (> 1.000 VAC of > 1.500 VDC) geschiedt door externe die hiervoor ook hun aanwijzing hebben.

6.1.2 Schriftelijke aanwijzing

Werkzaamheden aan, met of nabij elektrische installaties mogen uitsluitend worden opgedragen aan personen die daartoe bevoegd zijn. Deze medewerkers moeten schriftelijk zijn aangewezen door of namens de werkgever.

De organisatie die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van deze werkzaamheden verzorgt de formele aanwijzing, welke alleen wordt verstrekt indien de betreffende persoon beschikt over de vereiste kennis en vaardigheden.

Rijnland hanteert hiervoor de volgende eisen:

- Iedere medewerker die direct of indirect betrokken is bij deze werkzaamheden namens de organisatie, dient op de hoogte te zijn van de relevante eisen en voorschriften volgens de actuele NEN3140;
- Dient te beschikken over een geldige aanwijzing conform het Arbeidsomstandighedenbesluit (artikelen 3.5 & 16.8) en overeenkomstig de NEN3140, met daarbij behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- Moet in het bezit zijn van een geldig NEN3140-certificaat (niet ouder dan drie jaar) en een VCA-certificaat;
- Past de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen toe tijdens het uitvoeren van werkzaamheden;
- Is bekend met de inhoud van de desbetreffende conformiteitsverklaring.

Door ondertekening van het aanwijzingsformulier verklaart de medewerker dat hij of zij voldoet aan de eisen en zorg zal dragen voor een goede en veilige uitvoering van de werkzaamheden. Op de aanwijzing staan de geldigheidsduur, de inhoud van de uitvoering werkzaamheden, alsmede de taken en bevoegdheden van de aangewezen persoon vermeld.

6.1.3 Registratie aanwijzingen

De opdrachtnemer verstrekt uiterlijk 14 dagen voor de start van de werkzaamheden aan de Installatieverantwoordelijke van Rijnland een overzicht van het schriftelijk aangewezen personeel dat de elektrotechnische werkzaamheden uitvoert zoals genoemd in de overeenkomst.

Deze gegevens worden door de Installatieverantwoordelijke van Rijnland beheerd en op een beveiligde locatie gearchiveerd in verband met de AVG. De plaatsvervangend Installatieverantwoordelijke heeft eveneens toegang tot deze gegevens.

Voor registratie wordt gebruik gemaakt van het beveiligde teamkanaal:

[RI NEN3140 aanwijzingen externe firma's | Algemeen | Microsoft Teams](#)

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	4 van 7	

De contactpersoon van de aannemer krijgt bevoegde toegang tot de betreffende submap waarin de gegevens van de desbetreffende aannemer zijn opgenomen, zodat de gevraagde informatie kan worden verstrekt en geraadpleegd.

Alle overige correspondentie over de installatieverantwoordelijkheid verloopt via het Rijnlands emailadres ivhhr@rijnland.net

[Overzicht uitgifte aanwijzingen extern.xlsx](#)

6.1.4 Intrekken toestemming uitvoering werkzaamheden

6 De installatieverantwoordelijke of diens plaatsvervanger van Rijnland is bevoegd om de verleende toestemming voor het uitvoeren van elektrotechnische werkzaamheden door een externe medewerker in te trekken. Mogelijke redenen hiervoor zijn onder andere:

- Het verlopen van de aanwijzing met betrekking tot de geldigheidsduur;
- Het niet (meer) voldoen van de medewerker aan de gestelde vakbekwaamheidseisen;
- Misbruik van de aanwijzing of het handelen in strijd met de veiligheidsvoorschriften door de medewerker;
- Betrokkenheid van de medewerker bij incidenten.

6.1.5 Schakelbevoegdheid

Medewerkers van derden beschikken over schakelbevoegdheid overeenkomstig de in hun schriftelijke aanwijzing vastgelegde bevoegdheden. Voor het uitvoeren van schakelhandelingen dient altijd voorafgaand overleg te worden gevoerd met de werkverantwoordelijke.

Indien overdracht optie 1 van toepassing is, berust de verantwoordelijkheid voor de schakelbevoegdheid volledig bij de installatieverantwoordelijke en werkverantwoordelijke van de aannemende partij.

Bij overdracht opties 2 en 3 wordt vereist dat overleg plaatsvindt met de vakspecialist, procesvoerder of een andere aangewezen verantwoordelijke medewerker van Rijnland.

Voor het in- en uitschakelen van overzichtelijke groepen of gebruikers volstaat toepassing van de LOTOTO-procedure zonder aanvullende schakelbrief, mits dit is vastgelegd in de werkvergunning.

In situaties waarin contractueel is bepaald dat medewerkers van derden geen schakelbevoegdheid nodig hebben, worden de benodigde schakelacties door Rijnland uitgevoerd.

Schakelhandelingen mogen uitsluitend worden uitgevoerd na formele goedkeuring van de schakelbrief door de IV en afstemming met het beheer van de betreffende locatie. Voor het opstellen van een schakelbrief wordt gebruikgemaakt van het standaardformat HHR_Schakelbrief, dat binnen projecten beschikbaar wordt gesteld door de vakspecialist elektrotechniek.

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	5 van 7	

6.1.6 Schakelbrief

Een schakelbrief is vereist bij het uitvoeren van schakelingen in distributiesystemen, verdelers met meerdere inkomende voedingsvelden, en in situaties waar terugvoeding mogelijk is (zoals NSA-, WKK- of PV-installaties).

Bij twijfel dient altijd overleg plaats te vinden met de vakspecialist elektrotechniek van het project. De werkverantwoordelijke van de aannemer stelt op basis van de werkplannen de schakelbrieven op en stemt deze af met de vakspecialist van het project ter goedkeuring. Na overeenstemming wordt de schakelbrief door de vakspecialist elektrotechniek ingediend bij de IV van Rijnland.

Schakelhandelingen mogen uitsluitend worden uitgevoerd na formele goedkeuring van de schakelbrief door de IV en afstemming met het beheer van de betreffende locatie. Voor het opstellen van een schakelbrief wordt gebruikgemaakt van het standaardformat HHR_Schakelbrief, dat binnen projecten beschikbaar wordt gesteld door de vakspecialist elektrotechniek.

6.1.7 NEN1010-6 rapportage

Indien er wijzigingen of aanpassingen worden aangebracht aan de elektrische installatie, dient voorafgaand aan het inschakelen van de installatie, een groep of eindgebruiker altijd een onafhankelijke inspectie uitgevoerd te zijn conform:

- de NEN1010
- de NEN-EN-IEC 60204

Om de voortgang van het werk niet te belemmeren, kan de installateur tijdelijk een inspectie uitvoeren waaruit blijkt dat de installatie veilig onder spanning gebracht kan worden. In dit geval wordt dit als restpunt genoteerd, waarbij bij oplevering alsnog een onafhankelijke inspectie door een gecertificeerd inspectiebureau plaatsvindt.

De rapportage dient te worden voorgelegd aan de vakspecialist elektrotechniek en Installatie Verantwoordelijke (IV) van HHR. Inschakeling is uitsluitend toegestaan na toestemming van de Installatie Verantwoordelijke van Rijnlands. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, is de IV-HHR gerechtigd de installatie uit te schakelen en te vergrendelen, totdat alle vereiste documenten zijn overlegd en eventuele herstelwerkzaamheden of restpunten naar behoren zijn opgelost.

Uit de werkplanning moet blijken dat inschakeling van installatiedelen enkel zal plaatsvinden nadat is aangetoond dat het betreffende deel veilig is bevonden. De beoordeling en goedkeuring van de planning wordt uitgevoerd door de vakspecialist elektrotechniek van HHR.

6.2 Werken met derden – Niet Elektrotechnische werkzaamheden

Degene die niet-elektrotechnische werkzaamheden uitbesteedt draagt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid in verband met elektrische gevaren en is er verantwoordelijk voor dat het volgende wordt opgenomen in de aanvraag respectievelijk de opdracht:

De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd volgens de 'Bepalingen voor veilige werkzaamheden, inspectie en onderhoud' uit de NEN 3140.

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	6 van 7	

Zorgsysteem Veilige Elektrische Bedrijfsvoering Hoogheemraadschap van Rijnland (ZVEB)

De meegenomen hulpmiddelen, verplaatsbare werktuigen en dergelijke moeten voor aanvang van de werkzaamheden door de gebruiker op hun goede staat worden gecontroleerd.

Het hoofd, de bestuurder of de werkgever van de onderneming die het werk aanneemt, is verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn eigen personeel in verband met niet-elektrische gevaren die voortvloeien uit het aangenomen werk.

Het hoofd, de bestuurder of de werkgever van de onderneming die het werk aanneemt, moet met degene die deze werkzaamheden uitbesteedt overleg plegen over de mogelijke elektrische gevaren.

6.3 Richtlijnen

Specifieke richtlijnen kunnen vermeld staan in de werkomschrijving van het project.

6.4 Werkvergunning

Rijnland werkt met werkvergunningen. Voorafgaand aan het werk moet (door alle betrokkene en met name de vergunningaanvrager en verstrekker) goed nagedacht worden over de risico's. Op de werkvergunning staan de afspraken en voorwaarden tussen de betrokken personen en de partijen vastgelegd.

Een werkvergunning is verplicht bij:

- Werkzaamheden uitgevoerd door derden;
- Bij hoog-risico werkzaamheden (uitgevoerd door derden of Rijnland medewerkers)

Zie verdere informatie: [Arbo Kompas mei 2025](#)

Datum document	Versie	Auteur en beheerder	Pagina	 Hoogheemraadschap van Rijnland
14-1-2026	1.7	Willem Ouwehand	7 van 7	